

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

209. szám.

Pest, november 15. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Dicsőséges ujság az alsó táborból, november 12. N. Becskerek.

Folyó hó 9-kén Damjánics alezredes a Lagerndorfnál táborozó ellenséget megtámadta, szétverte és Lagerndorfot elfoglalta.

A 9-dik honvéd zászlóalj két százada, a harmadiknak egy század, s egy székely század, két 6 fontos ágyúval, fél század württemberg huszárokkal, s a Rózsa lovasokkal részesültek ez ütközetben és diadalban.

A részletekről tudósítás hiányzik. Jelesen viselték magokat Földvári kapitány s a székely század parancsnoka Boros, ugy Rózsa Sándor, ki egy maga 12 ellenséget vert le.

Nyerességünk két 1 fontos ágyú, egy löszertaliga, nagyszámu fegyverek s mintegy 2000 darab szavasmarha s juhok és egy szerb zászló, melyet egy székely ragadott ki a szaladó ellenség közül.

Ellenség legkevesebbet számítva elesett 200, elfogatott 68; részünkről elesett Württemberg huszárhadnagy Resser s 9-ik honvédzászlóalji hadnagy Fáy s összesen 4 ember.

Rózsa portyázó lovasai Orcsits és Parta ellenes szellemű helységekből, melyekben a csata alatt több helyt tűz is támadt, sok marhát hajtottak el.

Pest, november 15.

A fegyvergyár — melynek használhatóvá tételén utóbbi hetekben a legnagyobb hanyagsággal jártak el — az állomány tulajdonává lön.

Forradalmi időkben alkudozásokkal és hitegetésekkel időt tölteni nem lehet.

A fegyvergyárnak már a mult october hó 15-kén, tehát már egy hónap előtt kellett volna — kötelezvényéhez képest — naponkint 500 fegyvert előállítani, és a mult napokban alig volt képes 25 — 30 fegyvert, — melyhez cső és mindennemű szerszám adatott — összeállítani.

Ez borzasztó játék az adott szóval, s egy olly időben, midőn a fegyver = nemzeti élet.

Azért is, mi üdvözzöljük a kormányt e lépésért is, mert csak így lehet jogos kilátásunk, mielőbb fegyverekhez juthatni.

Mert miután a gyár az állományé, a mesterek aprólékos vonakodásainak is vége, mely-

lyek eddig tán a magánvállalat elibe akadályokat gördítének.

A status parancsol, s ki parancsa előtt meghajlani nem akar, az meg fog törni.

Azért mi első teendőnek tartjuk, minden kovács- és asztalosmestereket legényeikkel együtt országsszerte öszveiratni s pedig a legrövidebb idő alatt, hogy a mennyire szükség leend, azokkal az állam minden pillanatban rendelkezessék.

Szükség továbbá, hogy a gyár vezetése egy értelmes és hazafias érzelmű egyénre bízassék. Ha jól vagyunk értesülve, ez némi részben már megtörtént, s a felügyelet bányászati tanácsos, Debreczeni Márton urra, van bízva, kinek szorgalmától és szaktudományától a legjobbat várhatni.

Monsieur Marziani még itt is üzé gyalázatoságát; mert kényszerítve lévén valamit tenni, olly rövid csöveket rendelt meg, melyeket katonáink a második sorban már nem használhatnak.

Bizony gazember volt ökeme.

Sibó, november 4-én.

Albert barátom!

A Szamos mellett vagyunk, Sibón, az Urbánisták főfészkében. — Décsés László kormánybiztossal, mintegy négyezernyi táborral jöttünk ide. Táborunk áll a 31-dik honvéd zászlóalj egy részéből, és nemzetőrökből. — A várost nov. 2-ik hajnalán kerítettük körül. A város honmaradt lakosi élénkbe jöttek fehér lobogóval, és megadásukat nyilvánítták. — Beszálásoltunk. Fegyvereinket még le sem rakhatánk, már lármadobot és azon kiáltást hallók: „jönnek az oláhok.” — Egy percz alatt mindnyájan harczkészen állottunk.

A híres Rákóczi domb mellett, tul a Szamoson nagy erő ellen, és könnyen védhető helyen, Rona nevű faluban gyűltek össze a vidékbéli lázangók, mintegy két ezeren, bennünket a beszálásolás után megrohanandók. — Belé tört a bicskájok, habár már a hidast magok számára le is foglalták volt, — mert lovas nemzetőreink Buda Sándor képviselő és Harmath Pista zilahi nemzetőr vezetése alatt a Szamoson átgázoltak. Átment maga a kormánybiztos is egy ló farkához kapaszkodva, és a másod alispán Pelés Lajos. A honvédek derék őrnagya Tóth Ágoston legényeinek jó példát adandó, szinte gyalog a Szamosba ugrott, és átgázolták. A lázangók sűrű lövéssel fogadták őket, mindnyájuknak katona töltésük volt.

A mieink megmutatták, hogy valódi republikanusok, mert két percz alatt az ellenséget sike-

res tüzeléseikkel megfutamlották, és a nagy lázadó oláh falut tűzbe borították.

E hősiessen folytatott csata következtése, melyben az ellenség két ezeren, a mieink csak 300 voltak. A lázadók szét verettek, leöletett közülök ötven, a holtak közt voltak a leghiresebb bujtogatók. A vidék megfélemltet és észre tért Rona megsemmisített és státus tulajdonná tételét. — Közülünk egy sem esett el, csak három nemzetőr lova sebesített meg.

Midőn ujra beszálásolandók valánk, ismét lárma dob és jönnek az oláhok kiáltás. Ismét rendben voltunk, mentünk egészen más oldalra, de ellent sehol nem találtunk. —

Estve lett, mire a sok fáradság után tanyáinkra szálánk. — A mi tanyánk a Weselényi udvarban van. A szép kilátásu erkélyen zenészeink tábori dalokat jádszottak. Mi a függetlenségért harczott híres Rákócziról nevezet dombal szembe hazánk teljes függetlenségről beszélgettünk. Ennek meg kell lenni, ha isten van az égben. — Az est csendes volt. Rona ugy látszott itt mintegy tűz tő a Rákóczi domb tövében. — Kővár vidék felől még szinte vörösnek látszott. — Hírét vettük, hogy Katona Miklós a kővári lázadók roppant táborát szét verte. Egy a Száz-Régeni táborból megfutamodott oláhtól hallánk, hogy Urbán is megveretett. — Nem is lehet máskép. —

Az elfogott és kikötött foglyaink közt oláhok és sibói gonosz magyarok vegyesen vagynak, E magyarokról ugyan ezt jegyzé meg humorus másod alispánunk, hogy slav vér van bennök, mert a keserű időkben itt tanyázott cseh katonák ivadéki, és ezért ellenségi a szabadságnak és hívei a szolgaságnak. —

November 4-kén. Buzsor Juon, a híres lázító, ma fogatott el. A gonosz épen állásunk iránt kémkedett. — Jól megnéztem e sok baj okozóját, a királyságnak ez egyik támaszát. Mondhatom, arca érdekes, s szemeiből mintegy kisugárzik, hogy nevelés mellett jó republicanus volt volna belőle. Az izgató azt vallja magáról, hogy „ő második Jellacsich, és az egész világon a legnagyobb követ.” Hasonlata nem talál, mert Buzsor Juon halvány barna képű és bátor, Jellacsich pedig borköveres és gyáva. Buzsor Juon már akasztófán van, hát Jellacsics? Bár válaszolnád: ő is.

Az oláh faluk mindenfelől küldik kormánybiztosunkhoz követeket fehér lobogóval, és az Urbán eszközeit kézre adják.

Szegény elámitott nép! szivem elfogódik és szemem könyvével tele, ha látom őket. Berti barátom, sok jó tulajdon van ezekben; de szegények eddigelő elhanyagoltott kifejtésök, és ezért ámitathattak a gonoszok részére. Ezen barnaképű, és szende fekete szemű férfiak lehetetlen, hogy kifejtve, a szabadság és hon hőseivé ne váljanak

Isten tegye földön futóvá azon dynastiának és camarillának minden tagjait, ki ezeket elámitá és bennünket arra kényszerítet, hogy e régi kegyeres pajtásinkkal harcra keveredjünk.

Mikor Rónát égni láttam. El gondoltam: vajon az ezt látó emberek közül van e csak egy is, ki elne átkozta volna a királyságot, mellyel jár ámitás, zsarnokság, nép elbutítás, vérszopóság, és az ördögök minden gonoszsága.

Az itteni romának, kik az istennel egy sorba képzelék az imperatut, most átkozzák azt, mert Urbán a nevében lázított. — Most ugy tekintik az imperatut, mint takaróját minden istentelenségnek. —

Barátom már, még gyermekkoromba csudálkoztam azon, mikép lehet az, hogy a keresztény népeknek királyuk van. Akkor még nem tudtam, hogy az emberek sokszor követnek oly lobogót, mellyet nem értenek. Ki nem tudja aztat, ha esze és szive van, és nem csak a betűt ismeri, de szellemét is érti: hogy az evangelium democratis, és a kereszténység — christianismus — republicanus. —

Közelebről cikket küldök lapodba, mellyben megmutatom, hogy a királysággal a népszabadság meg nem férhet. —

Republicanus.

Főt, november 12.

Ezelőt pár héttel mindenkinek szeme Bécsen függött, mintha onnan várta volna repülni a hatalmas hangokat: „Bécs — köztársaság.“

És ezek mindnyájan várákosukban megcsatlakoztak, s könyelműleg kétségbeesve lekonyult orral járnak.

Én Bécsből azt soha nem vártam, hogy kikiáltssa a republicát, mert ezt nem is várhattam, — miután iránya oda soha nem mutatott, hogy a zsarnok monarcha érdekét félrevelve — a nép fensége s önmaga érdekének megszilárdításán dolgozott volna.

Ha Bécs szabadulni akart a zsarnoknak igája alól, nékie minden eszközt elő kellett volna teremtenie, hogy attól szabaduljon.

És ezt tennie kellett, annyival is inkább, mennél bizonyosb volt, miszerint a zsarnokság vérszopó gépei — mellyek kigyókkint fészkeltek keblében — bizonyosan mindent elkövetnek, hogy Bécs — ha másként nem hajlik — leprágáztassék. —

És ime ott áll most Bécs, hol állott rövid napok előtt Prága!

Ám, hogy Bécs többé nem leend az, az ájtatos ördögnek — mi volt — s mi Prága akar lenni, az bizonyos.

Mert Bécs romjai közt, s ártatlanul legyilkolt polgárainak gyászos temetőjéből küld átkot a zsarnokra, és ez sujtóbb leend, mint a szabadság nyila, melly ellen még Olmütz tömlöczfalai is menedékkül szolgálnak.

De épen azért, mert Bécs szabadságának eszközeit fel nem bírta találni; vagy, mert a ma-

gyarok által előteremtett erőt használni nem tudta, hoszas sajnálkozást vagy kárhózatot ne szórjunk felibe; mert Európa népei előtt mindenesetre tükörül szolgáland, honnan a zsarnok Ferdinánd et comp. nemtelen törekvései, ördögi kísértéként ábrázoltatva tűnnek elé a civilisált népek szeméinek.

Bécs lerombolása, s polgárainak különbség nélküli gyilkolása korántsem edzé meg a habsburgok gyáva Ferdinándja iránti félelmet, vagy bizalmat, de megedzé az utálat, gyűlölet, s bosszúállás érzetét, melly kitörni fog a cseh véreb milliónak körmei közt is, és kitörnie kell, ha csak az ártatlanul lekonzoltak vérunokái gyávaságot nem öltnek magokra.

A lángok, mellyek a szabad nemzet intézeteit a szabad polgárok házaival együtt romba dönték, korántsem olvaszták egybe a zsarnok császári királyi koronáját; de elválaszták azt egymástól örökre.

A boltokból elrabolt selyem foszlányok korántsem szolgálának többé a százados népgyilkos király vállain elrongyolott palástnak főtözsára, mert átok kíséri a kezét, melly ahhoz csak nyúl, átok kíséri a tüt — mellynek hegye első szurással annak javítására tolatik.

És én istent, ördögöt, menyországot, poklot, mindent egyaránt hiszek, de azt nem hiszem, miként találkozék józan ember, ki a nép fensége ellenébe egy elátkozott utálatos zsarnoknak fenségét továbbra is megengedje; nem hiszem, hogy találkozék ember, ki a törvény szentsége ellenében, egy törvény- és hitszegő-királynak nevezett — habsburgi vérszopó piócának kormánya alá vesse magát.

És épen azért, mert istent hiszek, hiszem azt, miként ő nem fogja megengedni népeinek kegyetlen gyilkolását akkor, midőn jogait és szabadságát az egyetlen igazságosság útján védi az azokat bitorló, zsarnok, s megtámadók ellen.

És épen azért, mert poklot hiszek, hiszem azt, mikép a népgyilkost, legyen bár istennek tulajdon fia — a menyországból — t. i. a népek köréből — lett száműzetése után — a poklok örök lánczaival büntetendi.

És épen azért, mert mindent hiszek, hiszem azt, miként, ha van is nemzet — melly a zsarnokságnak vak eszközeül szolgál a szabad nemzetek jogainak elnyomatásában, a magyar bizonyára nem lesz gyáva, hogy bekötött szemmel nézze jogainak bitorlását; bizonyára nem lesz oly gyáva, hogy ne fogná védni tudni jogait, ne fogná védni tudni ős szabadságát.

És most uraim, polgártársaim, barátim! nincs több mondani valóm hozzátok, mint csak az, miként mostani helyzetünk gyors s biztos tetteket igényel.

A czélhoz elközeledtünk, s irányunk golyója rögtönös földreterítését biztosítja a hitszegő zsarnoknak.

El hát a száraz diplomatisálással, mert a forradalom nem ismer diplomatisálást, és mert a diplomatisálás csak veszélyezteteti a forradalom magas czélját. —

A magyar nép mindenre készen van, mit népfenségének megszilárdítására létre akar hozni; s minek létre kell hozatnia, ha csak az örök enyészetet nem választja boldogsága helyéül.

A nép nem akar már hallani több átkokat, mellyek a szemtelen s minden érzék nélküli zsarnokot üldözzék.

Nem akar látni több kínokat, mint látott testvéreinek s rokoninak kínos meggyilkoltatásán.

Nem akar többet adózni tulajdon javaiból, a zsarnoknak, mint adóztak atyjai, testvérei és rokonai.

És ha ti férfiak, kiket a nép bizalmával halmozott, — hogy hatalmát örökítsétek a szabad nemzetek sorába, — még sem tesztek rögtön úgy, mint helyzetünk igényli.

Ha ti a felső fokig emelkedett forradalom lángját csak folytonos halogatás, diplomatisálás és száraz készületekkel öntöztetitek: ne higyétek, hogy a kitűzött célt elértek; mert egy könnyűt fordulat, s minden veszve van!!

Pedig a nép figyelme feszülten csüng jövőjén; s e pillanat elszalasztása, milliók átkával párosul.

Ugyanazért — nehogy erre alkalom nyíljon, de meg azért is, hogy a nemzet jövője tisztában álljon mindenki előtt — kinek keble hazájaért magasan fendobog: gyűjtessenek össze rögtön a nép bizalmával megválasztott képviselők — választóik lelkesedését a nemzet keblében, Pesten, összpontosítandók, és mondják ki itt fenhargon a nép akaratját: miként a nép követeli, a nép akarja, hogy a zsarnok, kinek keble nem borzad meg meggyilkolt ezer meg ezer testvéreik véretől, hogy a zsarnok, ki megátkozott keblét könnyülni érezte olműczi börtönében, midőn egy nemzetnek, — vélt gyász temetése után — halotti torát ünnepelheté: hogy a zsarnok, kit a földönfutók átok teljes sohajai nem képesek többé a borzasztó népgyilkolástól visszariasztani; hogy e zsarnok végkép kizáratott a nemzet kebléből; e zsarnok száműzetett s örökre megátkoztatott mind azokkal, kik érette csak egyetlen polgárnak is vétét ontani mernék.

Mondják ki, mikép a nép hazaárulónak, apa-, anya-, testvér-gyilkosnak kiáltja mindazt, ki csak valaha a habsburgok zsarnokságát nemzetünk feletti hatalomnak elismeri.

Mondják ki, hogy a nép egy kormányt akar, és e kormány a népfenségnek választottja. — A nép e kormánynak — és semmi másnak — esküszik engedelmisséget, e kormányt minden üdvös rendeleteiben támogatja, ha kell — életével, vétével. —

Mondják ki, hogy minden magyar, s ki földén lakik, törvényjog- s kötelességben tetteleg egyenlő.

És ha még ekkor is támasza mer valaki lenni a zsarnoknak; és ha még ekkor is rabló csordát mer beküldeni a száműzött zsarnok, a köztársaság népének gyilkolása, — vagyonának pusztítása- s rablására: az bizonyára nem fog kiméltetni az élet mezőjén; azzal, mint olyannal, s nem mint becsületes ellenséggel fog banni tudni azon nép, melly mindenkinek jogot s szabadságot adni, és nem elvenni tud.

Tette tehát magyar kar! tette a végpillanatban, hogy szédítsen el tette súlyya minden nyomorú ellenséget, melly a hitszegő zsarnoknak zsoldos szolgaként hódol.

Nincs utadban akadály, melly tettebben gátoljon. — Hazád, testvéreid s unokáid boldogsága virul előtted, melly lelkesíti tetteidet.

Gyors tetteidet e jelszó előzze: „Le a zsarnok féreggel. — Éljen a köztársaság!”

Gyors tetteidet e jelszó kísérelje: „Halál a zsarnoknak s minden szolgáinak! — Éljen a köztársaság!”

Nyugalom, béke, dicsőség s ezer áldás jutalmazandja tetteidet, ha gyorsan térsz; gyálat, átok és végenyészlet kísér síródba, ha most elmulasztod tenni azt, mit szabadságod s örök jóléted igényel.

Gergelyi.

Pest 1848 nov. 7-én

A pestvárosi tisztviselők fizetése tárgyában válasz Nemkidemi urnak.

Nemkidemi ur Kossuth hirlapjában az újdonságok írója nyomán, ismételve kárhóztatja, hogy Pestváros hatósága a tisztviselők fizetését 103,470 frtról 250,000 frtra emelvé, és azzal az adózók terhét e nehéz időkben 140,000 frttal szaporítá.

Én Kossuth hirlapja 108 számában felvilágosítani, hogy a 148 tisztviselő fizetése nem több mint 48,059 frttal emeltetett; felvilágosítom, hogy ez tulajdonképen nem fizetés szaporítás, hanem rendezés; mert a tisztviselő díja eddig állott rendes fizetésből és a törvényes tiszti díjakból; most pedig a visszaélések megelőzése s több más tekintetből e díjak a tisztviselőtől elvétetvén; közpénztárba szedetnek és a tisztviselők fizetésére onnan fordítanak; elmondám, hogy ezen és némely újonnan behozott díjakból hiteles felszámítás után évenként százezer frton felül remélhetni: következőleg valótlán ezen állítás, hogy a fizetések emelése az adófizetők rovására történt. — Több tisztviselőnek eddigi díja az új fizetési rendszerrel nem emeltetett, hanem csonkított, több az elvesztett díjakért csak kármentesített s csak némelyeké, kiknek hivatalos eljárásuk minőségénél fogva semmi vagy csekély díjuk járt, arányosítván, javított.

Mindezek ellenére Nemkidemi ur, — a nélkül, hogy ezen, a hatósági könyvekből igazolható adatokat tagadná, a kicsépelet szalmának neki esik, és újra nyomtatja. Lásd „Marcius” 201 szám.

Azt hittem, belátja Nemkidemi ur, hogy, ha ekként nem az adózó polgárság, hanem a tisztviselők saját díjai rovására rendezte a közgyűlés a hivatalnokok fizetését — azon, különben is alaptalan kérdésére is feleltem: miért nem kérdezte meg a fizetések emelése iránt a közgyűlés a polgárságot, bele egyezik-e? vagy a 48,089 frtot katonaaállításra kívánja-e inkább fordítani? — belátja, hogy Bodóné igen is a boráráról beszélt. —

Am de ezen ur sok mást sem lát be; néhol pedig látja azt is, mi nincs.

Nem látja, hogy midőn a „Kossuth” lapjában megjelent cikkemben, a sajtót tudatlanság, szenvedély önzés vagy rossz akarat fékezésére felhívám, nem a sajtót vádoltam e vétkekkel, és jelesen Nemkidemi urat nem arra hívtam fel, hogy saját maga hajába kapjon; hanem a közügyek intézése körül mutatkozó ama gyarlóságok fékezésére, s a jámbor, még is magára érté; azt gondolta: de te faluba narratur!

Én a sajtóról ott csak annyit mondtam, hogy a közönséget az ilyen Nemkidemi-féle cikkekkel tévutra vezeti. Akarva nem akarva, mindegy; mert a sajtó éles kés, és egyes is, annyival inkább hatóság igényelheti, hogy a ki tetteit megrovja, a tárgygyal ismerkedjék meg, és a ki közgyűlési határozatokat vesz bonczkés alá, a közgyűlésben megjelenvén, az egészről tudomást szerezzen. — És midőn én a sajtót ekként, és illy értelemben felhívám, midőn a hatóság egyik főtámaszát a sajtóban és nyilvánosságban keresém! azt a legdühösebb pecsovics, reactio, camarilla szójárásnak kereszteli, olyannak, mint midőn a reactio a népeket öleti, vagyonukat pusztítja, a népek személy és vagyon batorlétének ürügye alatt. Pokol-i egy okoskodás!

Nem látja Nemkidemi ur, hogy én a hivatal — csak az ő szeméi előtt tán nem létező — terheinek megemlékezésével, nem panaszkodtam; mert én, s úgy hiszem tisztársaim is, valamint e város képviselői e terheket azért vállaltuk el, hogy viseljük, s nem azért, hogy Nemkidemi ur alaptalan akgozásaiba gyáván elhagyjuk, vagy méltatlankodásait a hivatal terheivel együtt birkatu-relemmel viseljük.

Továbbá Nemkidemi ur azt tartja, hogy ha 261 új tisztviselő szükséges, még is csak 19-et állítunk fel, akkor az eddigi tisztviselők fizetésének felemelése helyett, a többit kellett volna felállítani, s ezeket azzal fizetni, mi a fizetés javításra fordított.

Bizony, bizony Nemkidemi ur, hinnem kell, hogy ön a Kossuth lapjában megjelent cikkemet, melyre ön terjedelmes és igen elmés választ ír, úgy olvasta meg, miként a pestvárosi közgyűléseket látogatni szokta, s hol a fizetések és díjaknak számtalan ízben és hosszasan tartott tárgyalásainál, de csak egyszer sem láttuk; s hova most közelebb is általa megrovott határozatok alkalmával, csak úgy betekintett, mint — — — Látja ön, ez okoskodása önnek annyit tesz: a kinek a régi tisztviselők közül a rendes és díjából fizetése eddig tisztességes volt, most fizetésének felét vagy két harmadát — melyet a díjakból vont — vegyük el, s fordítsuk új hivatalokra; mert ez a hatóságnak ingyen be jön. A kiknek pedig rossz fizetésük mellett díjaik sem igen vannak, hagyjuk meg a régibe. Hiszen mit árt az, ha a hatóságnak egy némely tisztviselője nyomorog, s — miként a mult hetekben a közgyűlésnek egy becsületes, szorgalmatos, nem fényűző, nem pazar volt főbb tisztviselőről bejelentetett, koldus szegénységben, idegen szálláson, egy szalmazsákon hal el; és gyermekkel hátrahagyott özvegye a közgyűléshez azért folyamodik, hogy miután semmi értéke nincs, irgalomból a megholtat a hatóság temettesse el?!

Téved ön akkor is, midőn előbbi cikkében a közönség által választott, a nyilvánosság ellenörködése és tisztujítás alatt álló kép- és tisztviselőket, a hajdani tanács és választó polgárokkal ugyanazonosítja. Mert látja ön, a többek közt, mi tiszti- és képviselőkből közpolgárok leszünk, s bizony magunk alatt nem vágjuk a fát, a polgárság jogai csorbításával.

Téved ön, midőn azt hiszi, hogy nincs törvény, miszerint bármely polgárnak közgyűlésen szavazási- nem szavazati joga ugymond — ne

volna — milly subtilis distinctio! Látja ön az 1848. évi 23. t. cz. a városi közgyűléseken a rendes tagokon — tiszt- képviselőkn — kívül, csak hallgatóságnak ad helyet. Ha azonban ön azt hiszi, hogy a hallgatóságnak nem hallgatni, hanem tanácskozni is kell. Úgy én hallgatom.

Végre bizonyossá tevén Nemkidemi urat, hogy a régi általa meghagytni kívánt fizetési rendszer mellett — a városi főjegyzőnek az évi és törvényes díjaiból több fizetése volt, mint az újonnan rendszeresített 1400 frt, — és erről, ha tetszik, hitelesen is meggyőződhetik, — s azzal egyszermind meggyőződendik arról is, hogy bizony belőlem nem önzés beszél; — minthogy szíves volt tudatni, mit mondana az állítólag fölemelt fizetésre, ha ön Horváth Károly városi főjegyző volna: méltányos, hogy tudassam én is nyíltan, mit kellene önnek mondanom, nem az én, hanem saját logicájáé. Ime ezt:

Ha én Pukolay Dániel köz- és váltó-ügyvéd, és köztudomás szerint, az izraelitáknak olly közkedvességű s bizalmu váltóügyvédök volnék, és legdrágább helyen saját becses személyemért 6-7 szobából álló szállást tartanék: én évi jövedelemem felét egy, két vagy tán több új tisztviselő fizetésére, oda adnám, vagy katona állításra szentelném. Én elélek jobb időkig 2 szobában és 3-ad résznyi jövedelemből is, csak a város és háza ügye ne szenvedjen. Ezt kellene önnek mondanom Pukolay Daniel úr!

Horváth Károl.

Pest nov. 15.

Mig mi a szegény bécsiek bizonytalan sorsa fölött aggódunk, mig a zsarnok katonai kormány alatt nyögő népet sajnáljuk, szánakozunk a nem érdemelt állapotra jutottakon.

Mig Pesten Phoedrus egyik meséjét ekkép travestálgtjuk:

Vienne cum florerent equis legibus
Procax Windischgraetz civitatem miscuit
Statum que solvit pristinum
Malitia.

Az alatt Bécsből Stametz Mayer és társa, Pestre néhány sorból álló memorandumot küldött több nagykereskedőhöz, melyben örömdobogó kebellet adja tudtára ügyfeleinek, hogy a hosszas zavargás után a guter és hochherziger Windischgraetz herczeg visszaállította a rendet s a dolgok régi folyamukba tétettek. — Gondolná az ember, ott minden házban lagzi van.

És a nemes lelkű Stametz és társa ezen memorandumot bizonyosan több europai fővárosba is megküldötte.

Hinnők azután, hogy ohajtja az efféle G'schäftből gyúrt egyéniség a szabadságot, a népfönséget? Van ennek egyéb istene a pénznél és nyereségnél?

Oh Jankovác ura, mi önben egy minden nemesre fogékony szívű honpolgárt nyertünk.

Ez okért nem is szününk meg önt a honvédelmi bizottmány örökösébe ajánlani. Ki magamat dicső barátságába incorporálva, örökös tisztelettel elhalok.

Pediglen.

Árverés utján eladandók:

— Egy szalmával bélelt, uri-tök nagyságu, német szabásu, nem igen maiestaticus tekintetű fej, tán verébijesztőnek még alkalmazható, — jelenleg a dámák használják Haubenstein gyanánt.

— Egy ministerialis contrasignálási gyorsíró-gép, ha nyelvét billegetik, talán beszélni is tud, — honi készítmény.

— Nem tudjuk, hány pár ugynevezett manifest és handbillet, — de mindig párosan, — politicus stylben nos ex Dei gratia, — kegyességünkél fogva, — hü, szeretett jobbágyim s több efféle csecsebecsével spékelve, vannak ugyan itt ott kitérésék gyöngéded szerelmi stylbe is, mint „mein lieber Ban stb. — az egyik mindég s. (simogatás) a másik a. (arccsapás) betűkkel stemplirozva. — Ez iratok minden egyes párja tartalmánál fogva ugyan elidálja egymást s ez okból = semmi lennének, azonban még is iszonyu károk s veszélyek okozói, — leginkább korona örökösök használhatnák in usum delphini.

— Szerelmes levelek gyűjteménye, — olly szerelmesek számára, kik, ha már vének is, nem akarnak csupa ábrándos levelezés mellett maradni, — e levelek sikerdús eredményéről kezeskedik több leigázott volt — szabao nép.

— „Csupa félreértések“ — a cs.k. könyvtárba is kegyesen befogadott újabb irodalmi szülemény, — több cs. k. generáltól szerkesztve, — van belőle eddig el nem kelt sok ezer példány, mert az ördög sem akarja olvasni, annál kevesbé hinni. (Talán meg lehetne szerezni felállítandó Ludovicumunk számára; a mi katonáinknak sem leend szabad raisonnirozni, majd katona növendékinkre rá lehet parancsoltatni, hogy higgyék.

— Egy pénzláda, — nagyságra egy gazdag ország jövedelmeinek is elég tágas, vagy tán többnek is, mert a mélységtől feneke alig látszik, á la papzsák, — nyílása, hová a pénz vettetik, olly művészileg készítve, hogy a behullott pénzből többé ki nem vehetsz mitsem, de ha tetejét nyitod is, csak királyi kéz nyulhat fenekére, — au nescis longas regibus esse.

— Egy mumia, — az udvari parfumeur által bebalzsamozva, nem régi ugyan, de annyiban érdekes, hogy — mint mondják — geheimer Kabinetsrath volt, ki előtt mindazáltal a kabinet minden titka mély titok volt.

— Aranykulcs, — az absolutismus vaskorából, — szekrénye, melyet nyitott, a democrat zsbongások közt elveszett.

— Egy pacificale az udvari kápolnából, mely

a cs. kir. családnak mise alatt pro osculo pacis nyújtatott, — most ott nincs már szükség reá, — a csókot máshova osztogatják, — ha vasból volna, jelenleg jó volna kardra felhasználni.

Nagy-Bánya, nov 5. 1848.

Polgártás!

Ön alig fogja hinni, hogy 27 szathmár megyei önkéntes huszár, kétszázad önkéntes gyalogság, és egy 3 fontos ágyu kíséretében 5000 oláht vert szét. — F. hó 1-jén zászló szentelésünk alkalmával — mi közbe jött zavarok miatt elmaradt — Nagy-Bánya városát végig harsogá a hír, hogy az ellenség a szomszéd faluba van, mire az 1. önkéntes század egy ágyúval, és 24 huszárral a Katalin falusi hidhoz rendeltetett, az éjt virasztva töltöttük, minden pillanatban várva a megtámadást, reggel mintegy 8 óra tájban csakugyan közeledni láttuk a nagy tömeget, mi bátran ellene indultunk, az ágyú huszáraink fedezete alatt Katalin falu végén kiszégeztetett, a gyalogság szétoszolva, de csatarendbe jobb oldalról előre nyomult. — Az első lövésre már láttuk az ellenséget bomladozni; a harmadik lövésre futásnak eredt. Délután ismét rendbe szedte magát az oláhság még nagyobb számmal, de most már tudtuk kikkel van ügyünk. Siclona Miklós főparancsnok a 2. századdal, és néhány huszárral Koltó magyar falu védelmére indult, az első század a hid őrizeténél maradt, — tüzeink csak egy lövést tehettek, mert a harc szomjas huszárok — elég vakmerően ugyan — a nagy tömeg közé vágatott s köztök iszonyu pusztítást tett, 67 oláh a küzd téren maradt, sok megsebesült huszáraink közül, Nagy István kemény vas villa szurást kapott, — Szakálas falu fél óra alatt lángba borult, — a rabló csorda két Katalin falusi embert elfogott, s mint hirlik, elevenen égette meg. — De ugy hiszem azért lesz czinye mintye! —

Nagy-Bánya környékén 16,000 nemzetörség fegyverben áll, minden pillanatban indulási parancsot várva. — A lelkesedés leirhatatlan. — Ugy hiszem egy pár hét alatt tul leszünk a bajon. — Már is sok oláh falu jelentkezik fehér zászlóval. —

Ha szivesen fogadja ön, később is tudósítandja,

Kafka Ignác,
önkéntes.

HIRDETÉSEK.

(3-3)

Egy magyar születésű egyén, ki tanfolyamait első évi jogig dicséretesen végeztén, azonkívül öt nyelven jártas, ajánlkozik itt helyben vagy vidéken illő feltételek mellett nevelőnek, bővebb tudósítást e lapok kiadó hivatalában.

Egy igen csinos és ujjonnan kifestett, minden órában megkapható lakás — az országuton Sebastiani féle házban — 567 szám alatt — 1-ső emlt. álló — 5 szoba, konyha, kamarából stb.

Előfizetési felhívás**„A FORRADALOM“**

czimű political és szépirodalmi hírlapra, mely a jövő 1849-dik év kezdetével hetenként négy-szer egy nagy iven — jelenend meg. Előfizetési díj helyben félévre 7 forint, negyedévre 3 ft. 30 kr; vidéken félévre 7 ft. 26 kr., negyedre 3 ft. 43 kr. Előfizethetni Budapesten egyedül Kilián György egyetemi könyvtárosnál, a váczú utczai Parkfriederféle házban, vidéken minden postahivatalnál és a megbízott hiteles könyvtárosoknál.

Pesten, 1848. november 15.

Szerkeszti és kiadja Hatvani Imre.
Szerkesztőtárs Magos Ernő.

Magyar kö- zépp. vasut

Naponkinti indulások 1848-dik november 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 7 óra.
személyvonat délut. 1 óra.

Szolnokból Pestre.

„ „ Személyvonat reggeli 7 óra
15 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra
15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 óra 30 percz.

„ „ délután 3 „
Vácról Pest felé reggel 9 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.